

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Οι μικροί ταξιδιώτες»

Συγγραφή: ΚΟΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εφαρμογή: ΚΟΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνιας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Οι μικροί ταξιδιώτες

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Κόμπος,

Δημιουργία σεναρίου

Κωνσταντίνος Κόμπος,

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

10 12/Θ Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης (ενταγμένο στο ΑΠΘ)

Χρονολογία

Από 04-11-2013 έως 11-11-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, τεύχος α΄, ενότητα 3: «Στη γη και τη θάλασσα». Το σενάριο αφορά μέρος της ενότητας: Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 11 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής και αυλή σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο εκπαιδευτικός γνωρίζει τις ιστοσελίδες που θα επισκεφτούν τα παιδιά για την εύρεση πληροφοριών. Οι μαθητές/-τριες γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εργαλεία ζωγραφικής στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή: άνοιγμα, αποθήκευση αρχείου και φακέλου, γράψιμο στον κειμενογράφο, αντιγραφή και επικόλληση κειμένου και εικόνας, μεταφορά δεδομένων σε μονάδα αποθήκευσης αρχείων. Ακόμη, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με κείμενα στο διαδίκτυο. Η σχολική μονάδα διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής και η σχολική τάξη οθόνη προβολών και υπολογιστή με προβολέα.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κωνσταντίνος Κόμπος, Οι μικροί ταξιδιώτες, Γλώσσα Γ Δημοτικού, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο και δεν αντλεί στοιχεία από άλλα σενάρια

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην ενότητα «Στη γη και τη θάλασσα» (σχολικό βιβλίο *Γλώσσα Γ' Δημοτικού*, τεύχος α', σ. 59) και αναδεικνύει τις ομορφιές της

ορεινής Ελλάδας. Το απόσπασμα στο σχολικό εγχειρίδιο από το βιβλίο του Ζ. Παπαντωνίου «Τα Ψηλά Βουνά» δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά και στον εκπαιδευτικό να συζητήσουν για το βιβλίο, που προορίζονταν να γίνει το αναγνωστικό της Γ΄ τάξης στη δεκαετία του 1920. Χρησιμοποιώντας στις εργασίες τους όμορφες εικόνες από την ορεινή Ελλάδα τα παιδιά ασκούνται στην έρευνα σε περιοδικά ή στο διαδίκτυο και ταυτόχρονα γνωρίζουν μέρη της Ελλάδας που μπορούν να επισκεφτούν. Περιγράφοντας ορεινά μέρη που επισκέφτηκαν ή μπορούν να επισκεφτούν αναπτύσσουν τον προφορικό και γραπτό τους λόγο, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιούν γραμματικούς και ορθογραφικούς κανόνες. Ακόμη, τα παιδιά ασκούνται στην αναγνώριση της δομής των περιγραφικών κειμένων και συνδέουν τη ζωή των ανθρώπων στην πόλη και στους ορεινούς όγκους της Ελλάδας.

Στο σενάριο περιλαμβάνονται δραστηριότητες όπως:

- Η χρήση του παγκόσμιου ιστού.
- Η δημιουργία κειμένων και εικόνων με τη χρήση λογισμικών προγραμμάτων.
- Η χρήση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού από ιστότοπους.
- Η κατασκευή πινάκων για σύγκριση του τρόπου ζωής στην πόλη και στην ύπαιθρο.

Μέσα από το σενάριο τα παιδιά:

- Εκφράζουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους για τόπους και εικόνες που διαφέρουν από αυτούς της καθημερινής τους ζωής στην πόλη.
- Αναπτύσσουν κριτική σκέψη, επεξεργάζονται και παράγουν κείμενα, ενώ παράλληλα αξιοποιούν και οργανώνουν πληροφορίες με ψηφιακά πολυτροπικά μέσα.
- Δημιουργούν λευκώματα με όμορφες εικόνες.
- Ασκούνται στη χρήση ΤΠΕ.

Το σενάριο εξελίσσεται στην τάξη, στο εργαστήριο των Η/Υ αλλά περιλαμβάνει και επίσκεψη σε ορεινούς όγκους, έτσι ώστε να υλοποιηθεί βιωματική μάθηση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο προσπαθεί να δημιουργήσει στα παιδιά τις συνθήκες έκφρασης των συναισθημάτων και σκέψεών τους για ένα κομμάτι της Ελλάδας που είναι παραμελημένο ή λίγο επισκέψιμο. Ακόμη, τα παιδιά γνωρίζουν τη δομή και τους κανόνες των επιγραφικών κειμένων και ταυτόχρονα παράγουν τα ίδια περιγραφές αναπτύσσοντας τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο. Χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικά λογισμικά παράγουν εικόνες και κείμενα, ενώ ταυτόχρονα γνωρίζουν τα μέρη του λόγου, όπως ουσιαστικά και επίθετα. Τα παιδιά επισκέπτονται το βουνό και γνωρίζουν τα δέντρα του και τις ομορφιές του. Βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στο αστικό περιβάλλον όπου ζουν και στην ύπαιθρο.

Δημιουργούν δύο πίνακες με δύο στήλες, όπου στη μια στήλη υπάρχουν τα ονοματεπώνυμα ορεινών όγκων και στην άλλη οι περιοχές της Ελλάδας που βρίσκονται και στον άλλο πίνακα ομοιότητες και διαφορές από τη ζωή στο αστικό και αγροτικό περιβάλλον διαβίωσης. Οι μικροί ερευνητές χρησιμοποιώντας ερωτηματολόγια προσπαθούν να ανακαλύψουν γιατί οι άνθρωποι επισκέπτονται συχνότερα παραθαλάσσιες περιοχές και όχι ορεινές.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι επιμέρους στόχοι αναλύονται ως εξής:

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν τις ομορφιές της ορεινής Ελλάδας·
- να γνωρίσουν τη σημασία που έχει η φύση και η προστασία αυτής·

- να γνωρίσουν ένα βιβλίο που σχεδιάστηκε για αναγνωστικό της Γ΄ Τάξης αλλά δεν εφαρμόστηκε, λόγω της πολιτικής αλλαγής·
- να συγκρίνουν και να σχολιάσουν το αστικό και αγροτικό περιβάλλον·
- να συγκρίνουν και να εντοπίσουν θετικά και αρνητικά στοιχεία στη ζωή στο αστικό και αγροτικό περιβάλλον·
- να αναπτύξουν στάσεις ζωής, για την προστασία του περιβάλλοντος.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να γνωρίσουν τη δομή των περιγραφικών κειμένων·
- να γράφουν περιγραφικά κείμενα·
- να μάθουν να εντοπίζουν και να αντλούν πληροφορίες από ένα πολυτροπικό κείμενο·
- να γνωρίσουν μέρη του λόγου (ουσιαστικά και επίθετα) και τη χρήση τους·
- να δημιουργούν πολυτροπικό κείμενο·
- να επικοινωνούν γραπτά ή προφορικά·
- να χρησιμοποιούν ορθογραφικούς κανόνες·
- να μάθουν να επικοινωνούν και να παρουσιάζουν τις εργασίες τους τόσο προφορικά όσο και γραπτά.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν τον τρόπο άντλησης πληροφοριών από το διαδίκτυο και να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης σε έναν ιστότοπο·
- να δημιουργούν ψηφιακά αρχεία·
- να χρησιμοποιούν εντολές, όπως αντιγραφή, επικόλληση, αποθήκευση·

- να δημιουργούν εικόνες με τη χρήση κατάλληλων λογισμικών εργαλείων·
- να δημιουργούν πίνακες πληροφοριών·
- να αναλύουν πληροφορίες, έτσι ώστε να τις συγκρίνουν και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές·
- να δημιουργούν κείμενα με ζωγραφιές που κατασκευάζουν στον Η/Υ·
- να δημιουργούν δίστηλους πίνακες στον Η/Υ·
- να δημιουργούν σταυρόλεξα.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές επιδιώκεται να ασκηθούν στην ανακαλυπτική και ομαδοσυνεργατική μάθηση διερευνώντας στο διαδίκτυο για ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στη ζωή στο αστικό και αγροτικό περιβάλλον, αλλά και στην έρευνα για εικόνες από ορεινές περιοχές της χώρας τους. Ακόμη, τα παιδιά ασκούνται σε στάσεις ζωής, όπως η προστασία και η αγάπη για το περιβάλλον.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Με αφορμή το κείμενο του σχολικού βιβλίου της Γ΄ Τάξης, α΄ τεύχος, στη σελίδα 59 δημιουργείται το συγκεκριμένο σενάριο, για να γνωρίσει στα παιδιά τη ζωή στους ορεινούς τόπους αλλά και τις ομορφιές που μπορεί κάποιος να συναντήσει σε τόπους όπου οι θόρυβοι των αυτοκινήτων και των κομπρεσέρ αντικαθίστανται από το κελάηδημα των πουλιών και το βούισμα του ανέμου. Ακόμη, συγκρίνονται δύο σχολικά βιβλία που διαφέρουν περίπου 100 χρόνια.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να επικοινωνούν (προφορικά και γραπτά) κατανοώντας και παράγοντας κείμενα αποτελεί στόχο όχι μόνο του σεναρίου αλλά

και του γλωσσικού μαθήματος που διδάσκεται στη Γ΄ Τάξη, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου, στη σελίδα 10. Ακόμη, τα παιδιά ασκούνται στη γραφή τίτλων και κειμένων ακολουθώντας τους γραμματικούς και ορθογραφικούς κανόνες, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου, στη σελίδα 12. Ο αυτοσχεδιασμός στη δημιουργία εικόνων και κειμένων με τη χρήση ΤΠΕ δίνει στα παιδιά τη δυνατότητα να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου, στη σελίδα 8.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Με τη χρήση των ΤΠΕ τα παιδιά:

- Ασκούνται στην πλοήγηση και στην εύρεση πληροφοριών σε ιστοσελίδες και ιστότοπους.
- Χρησιμοποιούν κειμενογράφο για παραγωγή και επεξεργασία κειμένων.
- Χρησιμοποιούν εκπαιδευτικό λογισμικό, για να ζωγραφίσουν και να παραγάγουν κείμενα.

Κείμενα

Ζαχαρία Παπαντωνίου «[Τα ψηλά βουνά \(1\)](#)»

Ζαχαρία Παπαντωνίου «[Τα ψηλά βουνά \(2\)](#)»

Αφιέρωμα στον Ζαχαρία Παπαντωνίου

<http://www.youtube.com/watch?v=lzsefpNAzIU>

Ιστότοπος για τα Ψηλά Βουνά:

<http://anthologio.wordpress.com/2012/07/31/%CE%AC-%CE%AC-%CE%AD-%CE%AF-%CF%8C/>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Τη Δευτέρα 4/11/2013 το πρώτο δίωρο τα παιδιά στο μάθημα της Γλώσσας

παρακολουθούν¹ στον διαδραστικό² πίνακα³ της αίθουσας τους τα αποσπάσματα 1 και 2 από το βιβλίο του Ζαχαρία Παπαντωνίου *Τα ψηλά Βουνά*. Ένας μαθητής διαβάζει τα κείμενα και τα υπόλοιπα παιδιά παρακολουθούν την εικόνα στον πίνακα και διαβάζουν σιωπηρά. Στη συνέχεια εκπαιδευτικός και παιδιά συζητούν για τη ζωή στο βουνό. Τα περισσότερα παιδιά αναφέρουν ότι πηγαίνουν στο βουνό τον χειμώνα

¹ Η φωτογραφία DSCN1035 αποτελεί τεκμήριο.

² Η φωτογραφία DSCN1036 αποτελεί τεκμήριο..

³ Η φωτογραφία DSCN1036 αποτελεί τεκμήριο..

που είναι χιονισμένο ενώ το καλοκαίρι πηγαίνουν σε παραλίες. Το χιονισμένο τοπίο του χειμώνα με τα δέντρα που γέρνουν τα κλαδιά τους είναι πολύ ωραίο και διαφορετικό από το περιβάλλον της πόλης, όπου ζουν στα διαμερίσματα. Ένα παιδί⁴ αναφέρει ότι στο σπίτι του έχουν κήπο με μικρά δεντράκια αλλά και γκαζόν με παγκάκια για να παίζουν και να ξεκουράζονται και το τοπίο αυτό μοιάζει με το βουνό του Ζαχαρία Παπαντωνίου.

Στη συζήτηση που γίνεται στην τάξη τα παιδιά αναφέρουν ότι δεν ακούν τα πουλιά να κελαηδούν αλλά στην αυλή του σχολείου με τα δέντρα και τους θάμνους βλέπουν μικρά καφετιά πουλάκια και πολλές φορές στην αυλή το πρωί έρχονται μεγάλοι άσπροι γλάροι. Τα παιδιά κατανοούν ότι οι ήχοι στα χωριά είναι διαφορετικοί, αφού δεν υπάρχουν τόσα αυτοκίνητα, αλλά και από τα παράθυρα και τα μπαλκόνια των σπιτιών δεν βλέπουν τις απέναντι πολυκατοικίες. Τρία μόνο παιδιά, από το σύνολο των δεκαεπτά που φοιτούν στην τάξη, αναφέρουν ότι από το διαμέρισμά τους βλέπουν το Δημαρχείο της πόλης, την παραλία της πόλης και όλη την πόλη με τον Λευκό Πύργο, το λιμάνι και τις εκκλησίες της. Οι εικόνες που έχουν τα παιδιά στο αστικό περιβάλλον που ζουν διαφέρουν σημαντικά από τις εικόνες που παρουσιάζει ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Στην ερώτηση του εκπαιδευτικού αν θα ήθελαν να ζουν σε ένα χωριό στο βουνό με πολλά δέντρα, όλα τα παιδιά απαντούν ότι θα ήθελαν να ζουν σε αγροτικό περιβάλλον, όπου ο αέρας είναι καθαρός χωρίς καυσαέρια και μόλυνση από τα αυτοκίνητα και τις βιομηχανίες.

3η & 4η διδακτική ώρα

Την επόμενη μέρα στις 5/11/2013 στο δίωρο του γλωσσικού μαθήματος τα παιδιά παρακολουθούν την ανάγνωση του εκπαιδευτικού στην ιστοσελίδα

⁴ Το παιδί ζει στα βόρεια προάστια της πόλης

http://logotexnika.blogspot.gr/2011/07/blog-post_20.html για τις κριτικές που γράφτηκαν για τα *Ψηλά βουνά*. Συζητούν εκπ/κός και παιδιά για τη γλώσσα και το κάψιμο του βιβλίου μετά το 1920 και τα περισσότερα παιδιά αναφέρουν ότι κατανοούν εύκολα τη γλώσσα του βιβλίου και αν κάποιος δεν θέλει ένα βιβλίο δεν το καίει αλλά το αφήνει σε μια βιβλιοθήκη για κάποιον άλλο αναγνώστη. Ο εκπαιδευτικός αναφέρει για τη διαμάχη ανάμεσα στην καθαρεύουσα και τη δημοτική γλώσσα που υπήρχε στις αρχές του 20ού αιώνα και την τελική επικράτηση της δημοτικής μετά τα μέσα του αιώνα. Τα παιδιά γνωρίζουν από την ιστοσελίδα http://el.wikipedia.org/wiki/Γλωσσικό_ζήτημα που προβάλλεται από τον εκπαιδευτικό στην τάξη πώς καθιερώθηκε η γλώσσα που διδάσκονται στο σχολείο.

Στις ερωτήσεις του εκπαιδευτικού για το αν είναι ευχάριστη ή δυσάρεστη η ιστορία του βιβλίου *Τα ψηλά βουνά*. Τα παιδιά αναφέρουν ότι τους θυμίζει το περσινό τους βιβλίο με το ταξίδι των μικρών παιδιών στη φανταστική χώρα της Χωχαρούπας. Μερικά παιδιά αναφέρουν ότι προτιμούν ένα βιβλίο με πραγματικές ιστορίες παρά με φανταστικές. Ακόμη, επιθυμούν τα βιβλία που διαβάζουν να έχουν ήρωες παιδιά παρά ενήλικες, γιατί είναι σαν τα ίδια να δημιουργούν την ιστορία.

Προσπαθώντας να ερμηνεύσουν τα παιδιά γιατί ένα βιβλίο που γράφτηκε για να γίνει το βιβλίο της *Γλώσσας* στη Δ΄ Τάξη του Δημοτικού παραδόθηκε στην πυρά αναφέρουν ότι πολλές φορές αν κάποιος δεν συμφωνεί με κάποιον άλλο επιβάλει την άποψη του με τη δύναμη και όχι με τα λογικά επιχειρήματα του. Βέβαια αυτό είναι λάθος αφού έτσι δεν υπάρχει ο σεβασμός του διαφορετικού. Στη συνέχεια τα παιδιά διαβάζουν στην οθόνη του πίνακα πληροφορίες για το Ζαχαρία Παπαντωνίου στην ιστοσελίδα http://el.wikipedia.org/wiki/Ζαχαρίας_Παπαντωνίου και μαθαίνουν για τη ζωή και το έργο του.

5η & 6η διδακτική ώρα

Την επόμενη μέρα, δηλαδή την Τετάρτη 6/12/2013 τα παιδιά⁵ σε ομάδες των δύο ατόμων στο εργαστήριο Πληροφορικής επισκέπτονται την ιστοσελίδα http://taexeiola.blogspot.gr/2013/03/blog-post_8.html και δημιουργούν το εικονικό

τους δάσος, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν και κείμενα⁶. Άλλα παιδιά δημιουργούν χιονισμένα τοπία,⁷ και άλλα όμορφα λιβάδια, όλα όμως χαίρονται την εργασία τους και ταυτόχρονα γράφουν γράμμα σε φίλους και συγγενείς τους σαν να βρίσκονται τα

⁵ Οι φωτογραφίες λειτουργούν ως τεκμήρια.

ίδια στα *Ψηλά Βουνά*. Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας τη μηχανή αναζήτησης www.google.gr, βρίσκουν εικόνες από ελληνικά δάση και δημιουργούν αρχεία.

7η & 8η διδακτική ώρα

Την Πέμπτη 7/11/2012 τα παιδιά στην αίθουσα πληροφορικής χωρισμένα σε ομάδες των δύο ατόμων δημιουργούν ένα δίστηλο [πίνακα](#):

Ομοιότητες

Άνθρωποι που πάνε στις δουλειές
Παιδιά στο σχολείο
Δρόμοι και αυτοκίνητα
Φιλίες ανάμεσα σε παιδιά

Διαφορές

Καθαρός αέρας στο βουνό
Κελάηδισμα πουλιών
Ποταμάκια με τρεχούμενα νερά
Σπίτια με αυλές και όχι πολυκατοικίες
Λουλούδια και δέντρα στις αυλές
Λίγα αυτοκίνητα
Στενοί δρόμοι
Άνθρωποι φιλικοί
Ένα και μοναδικό σχολείο
Λίγα παιδιά στο σχολείο
Όμορφα δάση κοντά στο χωριό

⁶ Τεκμήριο εφαρμογής με την εργασία των παιδιών.

⁷ Τεκμήριο εφαρμογής σεναρίου.

Στην πρώτη στήλη του πίνακα αυτού γράφουν τις ομοιότητες που υπάρχουν στη ζωή στην πόλη και το βουνό και στην άλλη στήλη γράφουν τις διαφορές που υπάρχουν. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα δημιουργεί ένα ηλεκτρονικό [λεύκωμα](#)⁸ με εικόνες από την ελληνική ορεινή φύση και [γράφει](#) μια πραγματική ή φανταστική περιπέτεια κατά την επίσκεψη της σε κάποιο βουνό.

Επίσκεψη στο Ελατοχώρι

Πέρυσι, ένα Σαββατοκύριακο πήγαμε με την οικογένεια μου στο Ελατοχώρι. Εκεί συναντήσαμε το φίλο του μπαμπά μου τον κύριο Γιώργο που είχε έρθει και αυτός από τη Θεσσαλονίκη με τη γυναίκα και το γιό του το Φίλιππο που είναι μικρότερος από μένα. Κάναμε το βράδυ βόλτα στο χωριό και φάγαμε σε μια ταβέρνα με τζάκι. Το δωμάτιο του ξενοδοχείου είχε τζάκι και το βράδυ ο μπαμπάς το άναψε. Την άλλη μέρα το πρωί φάγαμε στο ξενοδοχείο και πήγαμε στο χιονοδρομικό κέντρο. Νοικιάσαμε σκι αλλά ήταν δύσκολο. Ο μπαμπάς όλο έπεφτε, εγώ τα κατάφερα καλύτερα αλλά δεν μου άρεσε, έτσι ξεκινήσαμε εγώ ο μπαμπάς και η αδερφή μου η Μυρτώ να κάνουμε το γύρω του χιονισμένου βουνού. Περπατούσαμε-περπατούσαμε και δε φτάναμε στη κορυφή. Κουραστήκαμε πολύ εγώ και η Μυρτώ που άρχισε να κλαίει. Ο μπαμπάς και ο κυριος Γιώργος μας παίρνανε στους ώμους τους ήταν πολύ ωραία γιατί πιάναμε τα χιονισμένα κλαδιά των δέντρων. Κάποτε φθάσαμε στο τελεφερικ και κατεβήκαμε στην καφετέρια, όπου μας περίμενε ο Φίλιππος με τις μαμάδες μας. Είπιαμε τσάι και χυμούς και μετά φύγαμε για το ξενοδοχείο. Πριν φθάσουμε στο ξενοδοχείο μας σταματήσαμε σε ένα άλλο ξενοδοχείο φάγαμε και μετά στο ξενοδοχείο μας κάναμε σπα. Ήταν πολύ ωραία, είχε μουσική και κεράκια. Η πισίνα ήταν μικρή και χωρούσε μόνο η οικογένεια μου, εγώ η μαμά μου, η αδερφή μου και ο μπαμπάς μου. Εγώ με τον μπαμπά κάναμε και σάουνα που δεν αρέσει στην αδερφή και τη μαμά μου.

⁸ Τεκμήριο εφαρμογής είναι η εργασία των παιδιών.

Το βράδυ μπροστά στο μεγάλο τζάκι του ξενοδοχείου παίζαμε σκραμπλ σε ομάδες. Η ομάδα του κύριου Γιώργου μας νίκησε αλλά μόνο με ένα πόντο διαφορά. Την άλλη μέρα φάγαμε πρωινό στο ξενοδοχείο και φύγαμε για το σπίτι μας. Πήραμε άλλο δρόμο και φθάσαμε δίπλα σε ένα μεγάλο ποτάμι, αφού περάσαμε μέσα από το δάσος, όπου οι άνθρωποι έκοβαν ξύλα μέσα στα χιόνια. Περάσαμε τη γέφυρα και είδαμε το φράγμα που δίνει ηλεκτρικό ρεύμα στα σπίτια μας.

Το βράδυ όταν φθάσαμε στο σπίτι είμασταν πολύ κουρασμένοι αλλά χαρούμενοι γιατί είχαμε δει τόσο ωραία μέρη με χιόνια και δέντρα.

9η διδακτική ώρα

Την επόμενη μέρα για μία ώρα στο μάθημα της Πληροφορικής τα παιδιά δημιουργούν ένα δίστηλο πίνακα με τα [βουνά](#) της Ελλάδας στη μία στήλη και τη

Βουνά	Νομοί
Άγραφα	Καρδίτσας
Αροάνια	Αχαΐας
Βαρδούσια	Φωκίδας
Βέρμιο	Ημαθίας
Γκιώνα	Φωκίδας
Γράμμος	Ιωαννίνων
Ερύμανθος	Αχαΐας
Μαίναλο	Αρκαδίας
Όλυμπος	Λάρισας
Παγγαίο	Καβάλας
Παρνασσός	Φωκίδας
Πήλιο	Μαγνησίας
Πιέρια	Πιερίας
Σμόλικας	Ιωαννίνων

Ταΰγετος	Σπάρτης
Τζουμέρκα	Άρτας
Τυμφρηστός	Ευρυτανίας
Τύμφη	Ιωαννίνων
Φαλακρό	Δράμας
Χολομώντας	Χαλκιδικής

γεωγραφική περιοχή που βρίσκεται το κάθε βουνό χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-D108/558/3662.15884/extras/mtpd_a05_geo_gr_map/index.html, έτσι τα παιδιά γνωρίζουν τη γεωμορφολογική εικόνα της χώρας τους. Η επίσκεψη στον Χορτιάτη, σύμφωνα με συντεταγμένο σενάριο, δεν πραγματοποιείται γιατί οι εκπαιδευτικές επισκέψεις του τμήματος είναι μόνο τρεις ανά τρίμηνο και υπάρχουν άλλες προγραμματισμένες και εγκεκριμένες από τη σχολική σύμβουλο επισκέψεις για τα παιδιά.

10η & 11η διδακτική ώρα

Την επόμενη εβδομάδα τη Δευτέρα 11/11/2013 ολοκληρώνεται το σενάριο με διάρκεια εφαρμογής 11 ώρες. Την πρώτη ώρα από το δίωρο μάθημα τα παιδιά πηγαίνουν στην αυλή του σχολείου και παρατηρούν τα λιγοστά δέντρα που υπάρχουν. Διαπιστώνουν ότι τα περισσότερα έχουν ρίξει τα φύλλα τους που είναι κιτρινοπράσινα. Υπάρχουν, ωστόσο, και μερικοί θάμνοι αλλά και η μικρή ελιά που διατηρούν τα φύλλα τους. Τα παιδιά έχουν μαζί τα σκαλιστήρια τους, αφού είχαν ειδοποιηθεί από προηγούμενες μέρες, και αρχίζουν να σκάβουν γύρω από τα δεντράκια του κήπου τους λάκκους που υπάρχουν. Η φορά συσσώρευσης του χώματος είναι προς το κορμό του δέντρου, για να παραμένει ζεστό το δέντρο τον κρύο χειμώνα. Τα παιδιά ενθουσιάζονται με την ενασχόληση με τη φύση γιατί

νώθουν ότι προστατεύουν τα δέντρα, ενώ διαμορφώνουν και την εικόνα του σχολείου, αφού ο κήπος είναι στην είσοδο του. Την επόμενη ώρα τα παιδιά στην αίθουσα διδασκαλίας συμπληρώνουν το φύλλο.⁹

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Συμπληρώστε τις καταλήξεις των λέξεων στο κείμενο:

Ανεβείτε... μια μέρα στην κορυφή του βουνού και αγγιζήτε... κάτω τις πεδιάδες, την πηγμένη στα κοινοίρια πολιτεία. Δείτε... τους ψηλούς βράχους και ακούστε... το κλάγγημα των πουλιών. Ευτυχώς που υπάρχουν τα ψηλά βουνά με τα ρυάκια και τα ποτάμια τους για να σκαρφαλώνουμε... στις κορυφές τους και να αγγιζόμαστε την πόλη με τους κατοίκους της που τρέχουν για να προλάβουν τις δουλειές τους στη μολυσμένη ατμόσφαιρα της. Ο καθαρός αέρας του βουνού μας καλε... σε απόδραση στην ελευθερία και την ανεμελιά.

2. Κόλλοσε τις κρυμμένες λέξεις:

Χ	Κ	Δ	Υ	Σ	Λ	Ε	Ρ	Ι	Λ
Ω	Ε	Λ	Λ	Φ	Γ	Ρ	Τ	Μ	Ο
Ρ	Σ	Κ	Λ	Θ	Δ	Ρ	Ο	Σ	Λ
Ι	Β	Χ	Λ	Ρ	Λ	Δ	Ρ	Λ	Υ
Ο	Ο	Γ	Λ	Ε	Ρ	Δ	Σ	Ζ	Μ
Π	Υ	Π	Ο	Τ	Λ	Μ	Ο	Σ	Ο
Ο	Ν	Λ	Ο	Μ	Ο	Ρ	Φ	Ο	Σ
Λ	Ο	Φ	Λ	Υ	Κ	Ο	Σ	Χ	Ψ
Υ	Ν	Β	Ρ	Λ	Χ	Ο	Σ	Β	Ω
Κ	Λ	Μ	Π	Ι	Ν	Δ	Ο	Σ	Ν

3. Ένωσε τα συσχετιστικά με τα επίθετα:

Αέρας	•	Ψηλό	•
Βράχος	•	Μαύρο	•
Κασιόβια	•	Κοιμητός	•
Παύλι	•	Βαθύ	•
Χαράδρα	•	Συννευμασμένη	•
Κορυφή	•	Βαθιά	•
Δέντρο	•	Μολυσμένος	•

αξιολόγησης που τους διανέμει ο εκπαιδευτικός και ασκούνται στην ορθογραφία ενώ έχουν αναπτύξει τις ικανότητες του γραπτού λόγου με τα κείμενα που έχουν παράγει στις προηγούμενες δραστηριότητες. Στη συζήτηση που γίνεται μετά το τέλος της εφαρμογής του σεναρίου τα παιδιά αναφέρουν ότι τους άρεσε περισσότερο η έρευνα στο διαδίκτυο για εύρεση εικόνων από την ορεινή Ελλάδα γιατί ήταν σαν να ταξίδευαν, όπως ανέφεραν.

⁹ Τεκμήριο εφαρμογής η εργασία των παιδιών

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. Συμπληρώστε τις καταλήξεις των λέξεων στο κείμενο:

Ανεβείτ... μια μέρα στην κορυφ.. του βουνού και αγμαντέπτ.... κάτω τ..ς πεδιάδες,
 τ..ν πνιγμέν.. στα καυσαέρια πολιτεία. Δείτ... τους ψ..λούς βράχους και ακούστ... το
 κελήδημα τ...ν πουλι...ν. Ευτυχώς που υπάρχουν τα ψ..λά βουνά με τα ρυάκ..α και
 τα ποτάμ..α τους για να σκαρφαλώνουμ... στ..ς κορυφές τους και να αγναντεύουμ..
 την πόλ.. με τους κατοίκους τ..ς που τρέχουν για να προλάβουν τις δουλ..ές τους στη
 μολυσμέν.. ατμόσφαιρα τ..ς. Ο καθαρός αέρας τ.. βουνού μας καλ... σε απόδρασ...
 στην ελευθερ..α και την ανεμελ..ά.

2. Κύκλωσε τις κρυμμένες λέξεις:

X	K	A	Y	Σ	A	E	P	I	A
Ω	E	Λ	A	Φ	I	P	T	M	O
P	Ξ	K	A	Θ	A	P	O	Σ	Λ
I	B	X	A	P	A	Δ	P	A	Y
O	O	Γ	A	E	P	A	Σ	Z	M
Π	Y	Π	O	T	A	M	O	Σ	O
O	N	A	O	M	O	P	Φ	O	Σ
Λ	O	Φ	Λ	Y	K	O	Σ	X	Ψ
H	N	B	P	A	X	O	Σ	B	Ω
K	Λ	M	Π	I	N	Δ	O	Σ	N

3. Ένωσε τα ουσιαστικά με τα επίθετα:

Αέρας	•	•	Ψηλό
Βράχος	•	•	Μαύρο
Κατσίκι	•	•	Κοφτερός
Παιδί	•	•	Βαθιά
Χαράδρα	•	•	Συννεφιασμένα
Κορυφή	•	•	Βαθιά
Δέντρο	•	•	Μολυσμένος

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και στη Μελέτη Περιβάλλοντος ή να γίνει Διαθεματικό, αφού μπορεί να συνδυαστεί με τα μαθηματικά και τις μετρήσεις αποστάσεων ή τα έξοδα μετακίνησης μιας οικογένειας για ημερήσια εκδρομή στο βουνό.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο ήταν απλό και εύκολο στην εφαρμογή του.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2, 111–124.

Swales, J. 1997. *Genre Analysis, English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.

Whitehurst, G. J. & C. J. Lonigan. 1998. Child development and emergent literacy. *Child Development* 69.3, 848 – 872.

Wray, D. 1984. *Teaching Information Skills Through Work*. Λονδίνο: Hodder & Stoughton.

Wray, D. 1989. *Teaching Project*. Λονδίνο: Scholastic Publication.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[15.11.2010].